

in der krain. Literatur? Schimpft man brav über mich, dass ich an der Prüfung so lange knotze? Über alle diese Fragen wünschte ich mit nächster Post eine Antwort. Einen Plan zu einer krainischen Tragödie hätte ich fertig. Der Stoff wird reich an Handlung und Verwicklungen seyn, ohne dass solche durch einen Intriguanten herbeigeführt würden, jedoch dürfte er zu wenig tragisch befunden werden. Liebe wird das Haupthema seyn. Reminiscenzen an Tragödien oder auch Erzählungen werden schwerlich zu finden seyn. Sobald ich mit der Prüfung fertig bin, will ich zur Ausarbeitung schreiten. Lebe wohl und grüsse den Bibliothekar.

Dein Freund

Dr. Franz Prešhörn.

Beigeschlossenen Brief händige meiner Schwester ein mit dem Auftrage, ihn durch eine sehr zuverlässige Person an den Adressaten zu befördern.

LISTEK.

LOVRO ŽVAB. †

S kršnega Krasa nam dohaja žalostno poročilo, da je na rojstvenem svojem domu v Dútovljah dne 31. avgusta ob 1. uri po noči po dolgem bolchanji izdihnil blago svojo dušo slovenski pisatelj in urednik tržaške »Edinosti«, gospod *Lovro Žvab*.

Porojen v Dútovljah na goriškem Krasu dne 9. avgusta 1852. leta od kmetskih roditeljev, obiskoval je pokojni Žvab najprej gimnazijo v Gorici in potem realko v Trstu, katere pa ni dovršil. Na to je bil praktikant pri c. kr. davčnem uradu v Trstu in je prebil z dobrim uspehom preskušnjo iz višjega računstva. A ko se leta 1876. začne tedanja vojvodina Srbska vojskovati s Turkom, napoti se Žvab z nekaterimi prijatelji v Srbijo, da bi tam prostovoljec stopil v srbsko vojsko. Svoje potovanje v Srbijo je opisal Žvab v »Slovenskem Narodu« leta 1876. A ker so bili Srbi pod ruskim generalom Črnačevim tepeni pri Djunis, da so morali skleniti mir, Žvab ni bil vzprejet v srbsko vojsko. Jeseni leta 1876. povrne se Žvab velik siromak v Ljubljano, kjer ga na priporočilo pisatelja teh vrstic, ki je Žvaba poznal že iz Gorice, vzprejme za učitelja v svojo trgovsko šolo cesarski svetovalec g. Ferdinand Mahr. V tem zavodu je Žvab od l. 1876. do 1881. učil zemljepis, nemški, slovenski in srbsko-hrvaški jezik. Toda ker leta 1881. nevarno zbolí na pljučnici, odide se zdraviti na svoj dom v Dutovlje, kjer ostane več mesecev. Leta 1882. nastani se v Trstu privatni učitelj jezikov, po smrti Dolenčevi leta 1887. prevzame pa uredništvo »Edinosti«, katero je vestno uredoval, dokler njega, ki je bil vedno šibkega života in slabega zdravja, ni primorala bolezen oditi v rojstveni svoj kraj, kjer je našel zdaj mir in počitek v domači zemlji!

Na pokojnega Žvaba je mnogo vplival dr. Karol Lavrič v Gorici, zlasti pa za njegovega ljubljanskega bivanja Levstik, kateremu je bil v vseh stvaréh véren in poslušen učenec. Od njega se je naučil pisati lep in čist jezik; le škoda da je, kar se tiče purizma in arhaizmov, Levstika še pretiraval; kajti ni vsak Levstik, kdor stopinje pobira za njim.

Od njega se je navzel veselja do književnih starin in do književne zgodovine naše. V *biblijografiji* slovenski je bil Žvab pravi veščak, ki je vestno in z neumornim trudom zbiral gradivo za književno zgodovino in zlasti za biblijografijo slovensko, zasledil marsikatero doslej neznano ali pozabljeno knjigo ter jo opisal v tem ali ónem časopisu. Dasi so bili njegovi dohodki vedno skromni, vendar si je prav od ust pritrgal, da si je kupoval stare in redke knjige in si takó nabral jako lepo in bogato knjižnico. V tem oziru si je pridobil za književnost našo stalnih zaslug in tudi spisi njegovi, ki se tičejo te stroke, spadajo med najboljše, kar je spisal Žvab, takó n. pr. v »Ljubljanskem Zvonu« *Životopis Ivana Ž. V. Popoviča* (1881); »Prilogi k slovenski biblijografiji« (1883); »Redki spisi« (1883); »Sommaripa ali Sommariva« (1883); »Črtica o Primoži Trubarji« (1884); »Droben spisek Trubarjev« (1886); »Knjižne redkosti slovenske« (1886); »Jakob Petelin-Händl-Gallus« (1886); »Slovenski rokopis iz leta 1799« (1886); »Tomanova pesem prijatelju« (1886); »Žbogar Ivan« (1887). Zanimive in v marsikaterem oziru poučne so tudi njegove kritike n. pr. o Generinijevi knjigi »Curiosità Triestine« (1885) in o Venetianerjevi knjigi o tržaških protestantih (1887). — Med spisi, ki jih je priobčil v »Slovanu«, so pač najzanimivejše: »Zgodovinske črtice o Slavjanskemu društvu v Trstu« (1886). — Tudi »Kresu« je bil sotrudnik. Priobčil je v njem razpravo o imeni »Vraz« (1884) in narodno pripovedko »Topolovo rebro« (1882).

Sploh je Žvab v spisih svojih pazil bolj na slovniško pravilnost in stvarno temeljnost, nego na stilistično dovršenost in že tvarina, o kateri je pisal, bila je zvečine taka, da je zanimala le ozek krog veščakov. Ni bilo dano njegovemu peresu, da bi bilo navdušilo bralca. To se je videlo zlasti pri uvodnih člankih, katere je zadnje leto pisal v »Edinost«. Bili so dolgi, učeni, temeljiti, tudi zanimivi, toda ne pisani za veliko maso.

V besedi in pisavi do dobrega véšč štirim jezikom: slovenskemu, nemškemu, srbsko-hrvaškemu in laškemu, vrhu tega neumorno priden in vesten bil je pokojni Žvab jako čislán učitelj takó v Mahrovem zavodu, kakor tudi pozneje privatni učitelj jezikov v Trstu. Kdor ga je poznal, moral ga je resnično spoštovati zaradi njegovega odločnega, poštenega značaja, zaradi njegovega znanja, zaradi njegove ukaželjnosti in pridnosti. Tržaški Slovenci so izgubili z njim tudi nenadomestnega neomajnega političnega sotrudnika. Mirno počivaj, duša blaga!

Biblijografija slovenska. Pod tem naslovom hočemo odslej naznanjati vse nove knjige slovenske, ki se pošiljajo uredništvu našemu; o važnejših izmed njih bomo o priliki obširneje poročali:

— Cesar Franc Jožef I. 1848 — 1888. Na spomin štiridesetletnega vladanja Njega Veličanstva sestavil *Ivan Tomšič*, učitelj na c. kr. vladnici v Ljubljani. Z devetimi podobami. Natisnil in založil Karl Rauch na Dunaji. (V. Spenglergasse 6) 1888, 8°, 16 str. Cena je za 10 iztisov 1 gld., za 25 iztisov 2 gld., 100 iztisov 6 gld. — Ta spominska knjižica je pisana popularno in v lepem jeziku, kakor vsi spisi izpod Tomšičevega peresa. V oči nas je zbodla samó napačna trditev, da je cesaričina Štefanija hči belgij-skega kralja Ljudevita II. (namesto Leopolda II.) Isto napako smo zapazili tudi v prvem natisku Bambergove knjižice »Naš cesar«, ki je pa v drugem natisku popravljena. Tomšičevo knjižico lepša 9 podob. V isti zalogi je izšla tudi »Spomenica« s podobama.

Nove muzikalije. I. *Štiri Marijine pesmi*. Za moški in mešani zbor z orgljami čveteroglasno postavil *Ivan Pogačnik*, organist v Vipavi. Op. 2. Cena 40 kr. Založil skladatelj. Tiskarna Blaznikova. Ljubljana 1888. — Te pesmi so namenjene za majnikove slovesnosti, a dadó se dobro uporabljati tudi pri drugih prilikah. Smemo pa te skladbe iskreno priporočati, ker so po tekstu, melodiji in glasbeni fakturi visoke vrednosti in cerkveno-melodičnega duha. Osobito pa sta II. in IV. napev prava bisera. V